

ml. D. 57/1-2

MITROPOLIA OLTENIEI

REVISTA OFICIALA A ARHIEPISCOPIEI CRAIOVEI
ȘI A EPISCOPIEI RIMNICULUI ȘI ARGEȘULUI

Nr. INV. 867
Mitropolia Moldovei și Bucovinei
Cota: 1-26

ANUL IX, Nr. 1—2
IANUARIE—FEBRUARIE 1957

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
SECȚIA CULTURALĂ A SFINTEI ARHIEPISCOPII A CRAIOVEI

CUPRINSUL

I. — ARTICOLE

REDACȚIA, <i>Pentru înflorirea Patriei — pentru pace</i>	3-6
† FIRMILIAN, <i>Mitropolitul Olteniei, Pastorația</i>	7-8
Pr. Prof. N. NEAGA, <i>Pe linia păcii universale</i>	9-13
Pr. Prof. GRIGORE CRISTESCU, <i>Valoarea și juncțiunea subconștientului în grecește</i>	14-23
Pr. ILIE BRĂȚAN, <i>Răspunderea duhovnicească</i>	24-28
RADU CRETEANU, <i>Biserici de zid de pe Valea Motrului</i>	29-45
Pr. LUCIAN I. GAFTON, <i>Episcopii de Rimnic: Ignatie Sîrbul și Ignatie Grecul</i>	46-56

II. — ANIVERSARI

Pr. Prof. NICULAE M. POPESCU, <i>Aniversala părintelui Grigore Costea</i>	57-58
---	-------

III. — MATERIAL OMILETIC

Arhim. BENEDICT GHIUȘ, I. <i>Despre creația lumii; A. Creația lumii în Sfânta Scriptură; B. Creația lumii la Sfinții Părinți</i>	59-65
--	-------

IV. — CRONICA BISERICEASCA

A. — DIN CUPRINSUL PATRIARHIEI ROMINE	
REDACȚIA, <i>Inscăunarea I. P. S. Mitropolit Dr. Justin Moisescu, nou Mitropolit al Moldovei și Sucevei</i>	66-70

B. — DIN CUPRINSUL MITROPOLIEI OLTENIEI

CONSILIER, <i>Intimpinarea Anului Nou</i>	70-71
---	-------

C. — BISERICILE ORTODOXE SURORI

PATRIARHIA ALEXANDRIEI, <i>Adunarea generală a comunității grecești (Prof. TEODOR M. POPESCU)</i>	71
PATRIARHIA IERUSALIMULUI, <i>Aminarea alegerii patriarhului (Prof. TEODOR M. POPESCU)</i>	71
BISERICA ORTODOXĂ RUSA, <i>Vizita canonică a I. P. S. Patriarh Alexei la Chișinău (Pr. Prof. NICULAE M. POPESCU)</i>	72-73
BISERICA ORTODOXĂ GREACĂ, <i>Vizita arhiepiscopului Atenei și a toată Grecia în Iugoslavia: Acțiunea împotriva incinerării unui concordat cu Vaticanul; Arhiepiscopul Dorotei invitat în U.R.S.S.; Noul Sinod al Bisericii grecești; Moartea unui distins teolog al Bisericii Greciei (Prof. TEODOR M. POPESCU)</i>	73-76
BISERICA ORTODOXĂ DIN AUSTRALIA, <i>Citeva știri și date (Prof. TEODOR M. POPESCU)</i>	77

V. INSEMNARI

D. ALEXANDRU, <i>Ieromonahul Ștefan Tismăneanu și tirnosirea bisericii Sf. Nicolae de la Cernica</i>	78-81
--	-------

VI. DOCUMENTE

Pr. IOAN IONESCU, <i>Catagrafia protopopiatului Mișleac din anul 1845</i>	82-87
---	-------

CAPITOLUL XII: Observații morfologice și estetice cu privire la basilicile cu schelele paleocreștine din Ierlm (p. 587—598).

Basilicile paleocreștine din diferite regiuni posedă pe de o parte multe elemente comune, pe de altă deosebiri fundamentale, mai ales în ceea ce privește aspectul lor exterior.

Apropie în toate ținuturile bazinului mediteranean basilica propriu zisă sau naosul e un spațiu dreptunghiular, împărțit în nave, cu ajutorul coloanelor așezate paralel, în sensul lungimii. Acestea diferă însă în amănunte de la o regiune la alta așa încât distingem basilici ravennate, romane, grecești, miresiatice, siriene și nordafricane. O caracteristică comună a tuturor este axa longitudinală și impresia de mișcare ce are ca țintă sfința comună a tuturor absidei. Datorită mișcării, spațiul navei centrale începează să mai fie un spațiu liniștit și închis, ca spațiile antice asemănătoare, ci devine un spațiu în mișcare, un fel de drum triumfal, așa cum se obișnuia în marile cetăți ale Orientului, purtând colonade monumentale pe trotuarele existente de o parte și de alta. La unele basilici, cum sînt cele din Ravenna, cu coloane dese și mergînd de la zidul de apus pînă la cel de răsărit, fără întrerupere, mișcarea e realizată în cel mai înalt grad. La altele însă, cum sînt cele din Roma, mișcarea e întreruptă oare cum de nava transversală ce se întrepune în fața absidei. În cele mai multe basilici grecești, mișcarea înspre absidă e puternică, dar mai măsurată în intensitate decît cea din Ravenna. Comună și caracteristică pentru toate ținuturile bazinului mediteranean este înrîși suprapunerea navei centrale deasupra celor laterale, deși acest lucru nu s-a realizat peste tot la fel, basilicile grecești deosebindu-se de cele italice prin intercalarea tribunelor ce au dus la un fel de imaterializare a spațiului cu zidurile înalte și gre-oale altfel, de deasupra coloanelor navei centrale.

Pe plan vertical, ca de altfel și în planul orizontal, basilica paleocreștină prezintă o *terafie a spațiilor*: nava centrală, mai largă, poartă un acoperiș mai înalt decît cele laterale.

În ceea ce privește *deosebirile*, o diferență fundamentală există între toate celelalte basilici pe de o parte și cele siriene pe de alta, prin lipsa atriului la acestea din urmă locușul creștin de cult din Siria apărînd liber în spațiu, ba chiar cu coboarea exterioră, ca și templul antic. Alte caractere comune basilicilor din Siria și Africa de Nord le apropie de concepția antică, păgînă, cu privire la locușul de cult. În schimb toate celelalte basilici paleocreștine acordau o deosebită atenție interiorului, nu exteriorului, în concordanță deplină cu învățătura creștină care dă cea mai mare atenție omului întrucît. Pentru același motiv basilica paleocreștină se izolează de lumea exterioră și prin atriul ce apare ca o curte interioară. Spre deosebire de templul păgîn, în care intrau numai preoții și cîțiva inițiați, poporul rămîind afară, basilica paleo-creștină cheamă la sine pe toți credincioșii, fără deosebire, punîndu-le la dispoziție un spațiu mare și bine luminat. Trezirea prin atriu și narthex constituiau o pregătire pentru a ajunge în naosul plin de lumină și de strălucire, fără să aibă totuși aspectul greoi al interioarelor mărețe din epoca imperiului roman. „Înapoia clădirilor stau forțele spirituale ale fiecărei epoci: aceasta determină formele și caracterul lor” (p. 598).

Lucrarea academicianului A. Orlandos este cea mai fericită îmbinare pe care și-a găsit-o studiul întemeiat pe informațiile bogate ale izvoarelor literare și pe consideratiile privind evoluția cultului creștin pînă la sfîșitul secolului al VI-lea, cu demonstrația bazată pe observațiile de ordin arhitectonic, ale unui arhitect excepțional, cu o practică îndelungată în domeniul de activitate respectiv. Numai cine are cartea în față, își poate da seama de valoarea reconstrucțiilor excelente ale autorului, pentru înțelegerea unuia sau a altuia din monumentele prezentate.

Conf. I. BARNEA

VII SPICUURI DIN PRESA

TEODOR N. MANOLACHE. *Viața nouă în plină dezvoltare în Regiunea Craiova: — Icoane și obiecte reprezentative de artă rominească: — Raportul „întré dogma religioasă și umanitarism” în scrierile literare ale lui Gala Galac-tion: — Pe urmele trecutului nostru, la Arhiepiscopie din Moscova: — Studiile și cercetările Institutului de lingvistică: — Un ieromonah de naționalitate sîrbă, îndusul la Timișoara, autor al primului Manual de logică în limba rusă: — Cîteva cuvinte despre jocurile olimpice și despre un pastor campion olimpic*

VIII. ACTUALITĂȚI TEOLOGICE

Pr. Prof. LIVIU STAN, *În cumpăna veacului. — Reflexii și precizări în legătură cu reunirea Bisericilor* . . . . . 97—108

108—110

D. ALEXANDRU, *Lucrări agiografice*

IX. RECENZII

ANASTASIOS K. ORLANDOS, *Ἡ ἐυλόστερος παλαεοχριστιανική βασιλική τῆς Μεσογειακῆς Ἀνατολῆς (Βυβλοθήκη τῆς ἐν Ἀθῆναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, ἀριθ. 35 — Βασίlica paleocreștină cu scheletul acoperișului de lemn, din Bazinul Mării Mediterane. (Biblioteca Societății de Arheologie din Atena, nr. 35).* — Studii despre nașterea, originea, forma arhitectonică și decorul locușurilor de cult creștine din timpurile apostolice pînă la Justinian”. Atena. t. I, 1952, p. 1—234+189 fig.; t. II, 1954, p. 235—606 + fig. 190—550, 7 cont. 111—128

I. BARNEA)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte: I. P. S. FIRMILIAN, Mitropolitul Olteniei.

Membri: P. C. Arhim. Dr. LAURENȚIU BUSUIOC, Vicarul Sf. Arhiepiscopii a Craiovei; P. C. Arhim. GHERMANO DINEATA, Vicarul Sf. Episcopii a Rimnicului și Argeșului; P. C. Pr. CONSTANTIN CIVITU — Turnu Severin; P. C. Pr. ILIE D. BRATAN, Profesor la Școala Medie de Cîntăreți biserictești—Craiova; P. C. Pr. T. POPES-CU-URLUENI — Craiova; P. C. Pr. GH. CHIRIȚESCU — Pitești; P. C. Pr. V. IONESCU — Pitești.

Redactori responsabili: P. C. Pr. NICOLAE NICOLAESCU, Consilier al Arhiepiscopiei Craiovei; P. C. Pr. EM. NEDELESCU, Consilier al Episcopiei Rimnicului și Argeșului.